

РОЛЬ ДЕРЖАВИ У ФОРМУВАННІ ТА ЗБІЛЬШЕННІ КАПІТАЛУ

*О.Б. Мішина, старший викладач
Одеський національний політехнічний університет*

Система товарного виробництва потребує вищої інстанції, що гарантує дотримання рамок конкуренції, загальні правові основи захисту власності і передумови створення вартості визначив потребу в сучасному державному апараті.

Держава має мислити довгостроковими категоріями і своїми діями сприяти реалізації інтересів суспільства в цілому. Для нього вартість бізнесу, на відміну від приватного інвестора, повинна, в першу чергу, визначатися структурою і станом активів компанії, а також динамікою цих показників. Тому, зважаючи на необхідність реформування та модернізації економіки України, найбільш доцільною є політика втручання держави в економіку і її регулювання на основі її участі в капіталі. Участь в капіталі необхідна, оскільки дозволяє отримати доступ до управлінської звітності, бути в курсі положення справ в компанії, підвищити гнучкість і швидкість прийняття управлінських рішень та здійснювати не тільки наступний, а й попередній контроль. Держава має відігравати у впровадженні пропонованого підходу найактивнішу роль, оскільки саме вона в світлі масштабності проблеми має стати ініціатором його впровадження в практику і його активним прихильником, оскільки управління з позицій запропонованого підходу дозволяє підвищити ефективність функціонування державної часткової власності та сприяє досягненню цілей держави. Особливо це важливо з огляду на необхідність модернізації, підвищення конкурентоспроможності її економіки, переходу її на шлях інноваційного розвитку, проведення ефективної антициклічної політики.

При цьому необхідно чітко і ясне визначення цілей участі держави в капіталі окремої компанії, що необхідно для оптимізації масштабів державної часткової власності в економіці і чіткого розуміння її ролі в ній. У зв'язку з цим виникає питання про визначення критеріїв, що характеризують досягнення цілей участі держави в капіталі компанії і необхідні темпи розвитку компанії, а також їх нормативних значень. Саме на основі зазначених критеріїв та їх нормативних значень можливе прийняття управлінських рішень, спрямованих на забезпечення приросту вартості бізнесу з урахуванням цілей держави. Критеріями в даному випадку є різні фінансові та економічні показники, що характеризують фінансово-

господарську діяльність компанії: рентабельність, фондівіддача, частка прибутку компанії, яку направляють на інвестиції, норма інвестування в основний капітал компанії та інші.

Виходячи з мети або цілей участі держави в капіталі компанії, вибирається ключовий показник або кілька показників, на основі яких будуть прийматися управлінські рішення і робитися висновок про ефективність або неефективність функціонування часткової власності держави в даній організації, про досягнення цілей участі держави в ній.

Встановлюється величина нормативу обраного показника або показників, які є критеріями досягнення цілей участі держави в капіталі. Величина нормативу встановлюється з використанням будь-якого підходу, або з використанням обох підходів і наступним зважуванням результатів. Величина нормативу в разі її дотримання повинна, як було згадано, забезпечувати досягнення мети участі держави в капіталі, вираженої в якісному або кількісному показнику.

Найважливіша складова частина державного майна – залишити у власності держави пакети акцій в акціонерних товариствах які з різних причин не були реалізовані.

Отже, нами обґрунтовано сутність і поняття капіталу, проаналізовано його основні форми та види, управління капіталом, його оптимізація. Це важливо для будь-якого підприємства, так як його успішна діяльність залежить від раціональної структури капіталу та ефективності його використання. Можна зробити висновок, що, капітал – це певний запас цінностей (благ) в грошовій або не грошовій формі, який приносить дохід своєму власнику, забезпечуючи самозростання багатства, особливо в формі грошей.

Поняття «капітал», або «інвестиційні ресурси», охоплює всі засоби виробництва, тобто всі види інструментів, машини, обладнання, фабрично-заводські, складські, транспортні засоби та збутову мережу, які використовуються у виробництві товарів і послуг та їх доставку до кінцевого споживача. Індивідуальний капітал може здійснювати кругообіг, змінюючи свою форму в наступній послідовності: грошова-продуктивна-товарна-грошова. Це перетворення капіталу носить назву обіг капіталу. Для того, щоб підприємство було ефективним час обороту має бути якомога меншим. Капітал ділиться на два види: основний і оборотний. Основним називають довгостроковий капітал, оборотним той, який витрачається на протязі одного кругообігу. Кожен підприємець прагне розвивати своє виробництво, засобом для цього є

накопичення. Накопичення діляться на виробничі (обладнання, резерви), і невиробничі (житлові фонди, медичне обслуговування).

Підприємства в Україні в основному використовують залучений капітал (у вигляді банківського кредиту). Основні фонди використовуються, як правило, неефективно, внаслідок незацікавленості великих і довгострокових вкладень. Основна тенденція в використанні капіталу в даний час – в прискоренні швидкості його використання.

РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ПОЛТАВЩИНИ

*Л.П. Погребняк, аспірант
Полтавська державна аграрна академія*

Ринкова економіка, якій притаманна гостра конкурентна боротьба, вимагає особливих підходів до інновацій. Маючи на меті підвищення ефективності діяльності, інновації відкривають широку перспективи для розвитку сучасного підприємства. Успішна інноваційна діяльність дає можливість підприємству сформуванню позитивний імідж, підвищити конкурентноспроможність, ефективніше використовувати обмежені ресурси, збільшити прибуток.

Проблемами, що стримують розвиток інноваційних процесів в Україні є [1]: відсутність науково методологічної бази формування інноваційної системи та системності у здійснюваних державою заходах щодо реалізації інноваційного потенціалу національної економіки; державне управління інноваційною діяльністю здійснюється без чітко сформульованої стратегії науково-технологічного та інноваційного розвитку; нестача фінансових ресурсів для забезпечення наукових досліджень та впровадження інноваційних розробок; повільне формування в Україні сучасного і масштабного ринку інноваційної продукції. Нами проведено аналіз динаміки та структури здійснення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт за двадцятирічний період, що були реалізовані за допомогою власного інноваційного потенціалу підприємствами Полтавщини. За видами здійснення їх групують як фундаментальні та прикладні дослідження, науково-технічні розробки та послуги (таблиця, рисунок).

Інноваційна діяльність в Полтавській області хоча і характеризується деякими абсолютними позитивними показниками, проте розвивається досить